

var for at konstatere Skyld eller ikke Skyld, skulde jeg ikke gaa tilbage og undersøge de forskellige Forhold, men jeg tror, det har en anden og større Betydning, nemlig den, at det viser sig, hvor overordentlig vanskeligt det har været at komme til et Resultat, og hvis vi derfor nu vilde begynde paa ny for at komme en anden Vej end den, der er antydet i Forslaget, saa er jeg bange for, at det vilde strande igen. Det har nemlig hver Gang vist sig, at Sagen er strandet, naar man har villet tage den op paa ny paa et andet Grundlag, og Forholdene ere nu saaledes, at der virkelig i høj Grad trænges til at gennemføres noget.

Denne Sags Historie ligger overordentlig langt tilbage i Tiden, det er over en Menneskealder siden, at den første Gang kom frem. Den første, der fremdrog og omtalte Sagen, var Hospitalets daværende Inspektør Leerbeck, som i 1878 ankede over, hvor daarlige Forholdene vare paa Hospitalet og fremkom med en Betænkning, som tilraadede at flytte Hospitalet og alle Institutterne. Denne Betænkning fremkom navnlig for at fremhæve, at det var økonomisk rigtigt at flytte Hospitalet, da man kunde faa overordentlig meget for de Grunde, som det er bygget paa. Den 9. April 1881 blev der nedsat en Kommission til at tage disse Forhold under Overvejelse, og i denne Kommission havde de den Gang mest fremragende Læger, Gehejmeetatsraad Fenger, Professor Stadfeldt, Professor Plum og Professor Panum Sæde, men de kom til det mærkelige Resultat, at der ikke var nogen Grund til at flytte Frederiks Hospital eller Institutterne andetsteds hen, idet de mente, at man nok kunde bevare dem paa det Sted, de vare, og ikke alene disse fremragende Læger udtalte sig herfor, men Flertallet af det medicinske Fakultet gik i en Betænkning af 18. December 1882 ganske i samme Retning. Da saaledes Lægestandens mest fremragende Spidser havde udtalt sig for, at Hospitalet kunde blive, hvor det var, rejste der sig i Lægeverdenen en stærk Storm herimod. Betænkningen blev skarpt kritiseret i de medicinske Tidsskrifter, særlig „Hospitalstidende“. Imidlertid var Landstingsmand Fischer bleven Direktør for Hospitalet, og han udtalte sig i en Betænkning meget bestemt mod Overlægerne, idet han paa en Mængde Punkter paaviste Uholdbarheden af de Betragtninger, der vare anførte til Fordel for Ombygningen og imod Flytningen. Efter at Ministeriet havde modtaget hans Betænkning, over-

vejede det, hvorvidt der var Mulighed for at flytte Hospitalet, og det forhandlede med Krigsministeriet om at faa en Grund paa Blegdamsfæled. Krigsministeriet vilde imidlertid ikke gaa ind paa det, men Kultusministeriet havde stadig sin Opmærksomhed henvendt paa Sagen og lod den overveje i en ny Kommission af 1884, som var nedsat for at drøfte Spørgsmaalet om Byggegrunde for offentlige Museer osv., og der aabnede sig saa en Mulighed for at faa en Grund paa Fælleden, idet Krigsministeriet i 1885 var villigt til at gaa ind derpaa. Paa Finanslovsforslaget 1886—87 var Krigsministeriet villigt til at opgive sin Brugsret over Fælleden, naar det som Vederlag blandt andet fik en Øvelsesplads paa 300 Tønder Land Vest for Byen. Det var altsaa ikke saa lidt, at Krigsministeriet forlangte til Gengæld. Imidlertid var Oberst Schøller ved Fischers Død bleven Direktør i 1885, og Ministeriet lod saa i Sommeren 1886 den ny Direktør i Forening med Arkitekt Friederichsen, som var Bygningsinspektør, foretage en Rejse for at gøre sig bekendt med Hospitalsforhold i Udlandet, og da de kom hjem efter Rejsen, afgave de en Erklæring, i hvilken de holdt paa, at Hospitalet skulde bygges efter Pavillonsystemet, og at der hørte en meget stor Grund dertil, en Grund paa 35 Tønder Land. Direktøren indsendte derefter en Skitse til Ministeriet over Hospital, Fødsels- og Plejestiftelse samt de fornødne Institutioner; og nu skete det mærkelige, at nu fremhævede det lægevidenskabelige Fakultet kun faa Aar efter, at de havde afgivet den anden Erklæring, at enten kunde Fordringerne slet ikke eller kun aldeles ufuldkomment tilfredsstilles ved en Ombygning paa det nuværende Hospitals Grund. Samtidig med, at der saaledes var fremkommet en Plan og et positivt Grundlag for Forhandling, blev der forhandlet mundtlig mellem Schøller og Borgmester Borup og Departementschef Schnack som delegerede for Magistraten og Krigsministeriet. Der fremkom saa et positivt Grundlag, men Militæretaten stillede rigtignok ganske overordentlig store Fordringer. Den forlangte for det første den omtalte Øvelsesplads paa 300 Tønder Land ved Valby, som skulde tilvejebringes og afholdes af Frederiks Hospitals Formue. Dernæst forlangte den et Grundareal paa 120,000 Kvadratalen beliggende mellem Vester Fælled og Enghavevej, endelig en Øvelsesplads paa 110 Tønder Land ved Kristianshavns Fælled, 100 Tønder Land ved